

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/159/2019
Identifikačné číslo spisu: 7915221136
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7915221136.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členiek senátu JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu WM Consulting & Communication, s.r.o., so sídlom Žilinská cesta 130, 921 01 Piešťany, IČO: 34 127 798, zastúpeného Roman Kvasnica a partneri s.r.o., so sídlom Žilinská cesta 130, 921 01 Piešťany, IČO: 36 866 598, proti žalovanému V. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX/XX, XXX XX A., o zaplatenie 10.337,54 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 12C/777/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 15. mája 2019 sp. zn. 9Co/236/2018 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej iba „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 06. apríla 2018 sp. zn. 12C/777/2015 (v poradí druhým) zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 175,- eur (I. výrok), žalovanému uložil povinnosť uhradiť žalobcovi úroky z omeškania za obdobie od 03.09.2013 do 25.09.2014 v sume 299,30 eur (II. výrok), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (III. výrok) a rozhodol, že strany nemajú právo na náhradu trov konania (IV. výrok). Z dôvodov rozsudku vyplýva, že na základe zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 02.06.2008 právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., poskytol žalovanému úver 180.000,- Sk (5.974,90 eur) a žalovaný sa zaviazal uhradiť na zaplatenie tohto úveru sumu 324.664,50 Sk (10.776,88 eur) v 119 mesačných splátkach po 2.698,- Sk (89,56 eur). Oznámením zo dňa 03.09.2013 vyhlásil právny predchodca žalobcu spoplatnenie celého úveru k 02.09.2013, pričom žalobca vykazoval ako nesplatenú časť úveru v celkovej výške 8.801,33 eur. Žalovaný od začiatku úverového obdobia do 20.10.2016 na splatenie úveru uhradil 2.730,- eur. Žalobca získal pohľadávku voči žalovanému od svojho právneho predchodcu zmluvou zo dňa 25.09.2014. Podaním zo 04.04.2018 vzal žalobca žalobu späť o sumu 175,- eur (úhrady žalovaného poskytnuté od 23.11.2016 do 22.02.2017), okresný súd preto podľa § 145 ods. 2 CSP konanie v tejto časti zastavil.

1.1. Rozsudkom zo dňa 18.11.2016 súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.494,47 eur, úroky z omeškania 8 % ročne z dlžných zostatkov úveru od 26.09.2014 do zaplatenia, konanie o späťvzatej časti žaloby v sume 225,- eur zastavil, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a stranám náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v Košiciach odvolaním žalobcu napadnutý zamietajúci výrok rozsudku okresného súdu pre nepreskúmateľnosť (nedostatok riadneho odôvodnenia) uznesením č. k. 9Co/7/2017-121 zo dňa 16. novembra 2017 zrušil a v tejto časti vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

1.2. Aplikujúc § 3 ods. 1, 2, § 39, § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu 31.08.2011, § 4 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, účinného od 07.03.2008, § 369 ods. 1, § 497 a § 506 Obchodného zákonníka okresný súd dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu predložil žalovanému formulárovú úverovú zmluvu, v ktorej v časti výšky odmeny a poplatkov za poskytnutie úveru bola dohodnutá suma 4.801,98 eur ako odplata za poskytnutie sumy 5.974,90 eur, čo je neprijateľná zmluvná podmienka spočívajúca vo výraznej nerovnosti zmluvných strán. Výška dohodnutej odplaty predstavuje 80 % poskytnutého úveru. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie takto dohodnutú výšku odplaty pre právneho predchodcu žalobcu vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a zmluvu je v časti o zaplatenie odmeny a poplatkov, t. j. sumy nad 5.974,90 eur za neplatnú v celom rozsahu. Okresný súd v bode 22. odôvodnenia rozsudku uviedol, že aj keď v zmluve dohodnutá ročná percentuálna miera nákladov a ročná úroková miera bola v súlade s platnou právnou úpravou v čase uzavretia zmluvy, na druhej strane bolo dohodnuté také neprímerane dlhé obdobie splácania pôžičky a taká výška splátok, ktoré prinášajú veriteľovi rovnaké neprímerané majetkové zvýhodnenie ako neprímeraná miera nákladov alebo neprímeraná úroková miera. V tom spočíva vybočenie z pravidiel morálky zo strany veriteľa v spotrebiteľskom záväzkovom vzťahu. Ak veriteľ nedohodne s dlžníkom splatenie úveru za také obdobie a v takých splátkach, ktoré bude znamenať pre veriteľa dosiahnutie primeranej odplaty, tak pri dohodnutí neprímeranej dĺžky úverového obdobia a nízkych splátkach táto dohoda prináša veriteľovi neprímeranú výšku odplaty, čím sa veriteľ riziku, že takto dohodnuté zmluvné podmienky musia byť kvalifikované ako neprijateľné. Ide totiž o konanie veriteľa v rozpore s dobrými mravmi, preto je zmluva v časti odplaty 4.801,98 eur neplatná s odkazom na ust. § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 09.02.2017 sp. zn. 2Co/84/2016, v bode 16. odôvodnenia ktorého sa uvádza, že súd nevzal do úvahy námietky žalobcu ohľadne možnosti zníženia výšky odplaty, pretože v tomto prípade neprichádza do úvahy iba čiastočná neplatnosť výšky dohodnutej odplaty. Ak výška odplaty dosahuje skoro 100 %, ide o výšku odporujúcu všeobecne záväzným pravidlám správania sa, preto treba celú dohodnutú odplatu považovať za odporujúcu dobrým mravom. Ohľadom neprímeranej výšky odplaty okresný súd poukázal na rozsudky Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/84/2016, 9Co/175/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/540/2016, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/142/2016 a sp. zn. 7Co/53/2016, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/166/2016. Všetky uvedené rozhodnutia vychádzajú z tam citovaných právnych úprav a zo všeobecne uznávaných pravidiel, že pôžičky a úvery poskytované v spotrebiteľských záväzkových vzťahoch nemôžu byť poskytované za zjavne neprímeranú odplatu. Odplata predstavujúca výšku 80 % z poskytnutej pôžičky 5.974, 90 eur zjavne neprímeraná je.

1.3. Súd prvej inštancie sa stotožnil s tvrdením žalobcu v odvolaní z 08.12.2016 v tom, že v rozsudku z 18.11.2016 nedopatrením neuviedol časový úsek od 03.09.2013 do 25.09.2014 ako obdobie, za ktoré má žalovaný povinnosť uhradiť 8 % ročné úroky z omeškania zo sumy 3.519,47 eur, a preto aj v tej časti žalobe vyhovel. Žalobu v časti o zaplatenie 6.693,70 eur a úrokov z úveru a úrokov z omeškania ako nárokov žalobcu presahujúcich výšku nárokov priznaných v časti I., II. výroku rozsudku prvoinštančného súdu z 18.11.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 10.12.2016, okresný súd zamietol.

1.4. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie tak, že strany mali vo veci iba čiastočný úspech, žalovaný si nárok na náhradu trov konania neuplatnil, a preto nemajú právo na náhradu trov konania (§ 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ďalej aj „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na základe odvolania žalobcu rozsudkom sp. zn. 9Co/236/2018 zo dňa 15. mája 2019 potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a vo výroku o trovách konania. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Vychádzajúc z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP odvolací súd zistil, že zákonu

zodpovedajúce sú vecné zistenia súdu prvej inštancie aj dôvody jeho rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré odkázal. Zdôraznil, vychádzajúc z obsahu spisu, že žalobca uplatňoval nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, preto bolo dôvodné na daný právny vzťah aplikovať právne normy spotrebiteľského práva a všeobecnú úpravu obsiahnutú v § 52 a nasl. OZ o spotrebiteľských zmluvách. Strany sporu si v zmluve o úvere dohodli úver v sume 180.000,- Sk, t. j. 5.974,90 eur. V skutočnosti však bol poskytnutý úver o sumu 3.699,- Sk, t. j. 122,78 eur nižší, keďže táto suma spracovateľského poplatku bola uhradená z prostriedkov úveru v prospech poskytovateľa úveru. Celkové náklady spojené s úverom boli vyčíslené na 14.664,50 Sk, t. j. 4.801,98 eur. Uvedená zmluvná odmena predstavuje 80 %, resp. 82 % z poskytnutého úveru. S účinnosťou od 01.06.2010 došlo k zmene § 53-u ods. 6 OZ, v dôsledku ktorej, pokiaľ je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na to, že v rámci novelizácie tohto zákonného ustanovenia bolo navrhované úplne iné jeho znenie tak, ako bolo v konečnom dôsledku prijaté. V súvislosti aj s novelizáciou zákona o spotrebiteľských úveroch bol zákonom č. 129/2010 Z. z. zrušený administratívny strop odplaty pri spotrebiteľských úveroch spolu so zrušením zák. č. 258/2001 Z. z.. Prijaté znenie § 53 ods. 6 OZ bolo odôvodnené tým, že ide o upresnenie údajovej bázy - ukazovateľa, z ktorého sa vychádza pri poskytovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver. Referenčné kritérium, podľa ktorého sa mohla posudzovať primeranosť zo sektoru bánk, bolo prenesené na sektor finančného trhu ako taký, teda na všetky spoločnosti poskytujúce finančné prostriedky spotrebiteľom, a to pri absencii akýchkoľvek pravidiel odplaty a jej stropu. To však neznamená, že by súd aj v takomto prípade nemal možnosť posudzovať aj taký úverový vzťah, ktorý sa dotýka uvedených úrokov v zmysle § 39 v spojení s § 3 OZ. Súd bol preto oprávnený aj v tomto prípade posudzovať, či sa dojednanie o zmluvnej odmene neprieči dobrým mravom. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, ale v súvislosti s odvolacím konaním mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia týchto, v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nevyriešených právnych otázok, ktoré odvolací súd nesprávne právne posúdil: 1/ či miera odplaty za poskytnutý spotrebiteľský úver môže byť posúdená ako odplata v rozpore s dobrými mravmi aj vtedy, keď výška zmluvne dohodnutých úrokov, poplatkov a ročnej percentuálnej miery nákladov, ako aj odplata samotná, je v súlade so zákonom, 2/ či poskytnutie spotrebiteľského úveru na obdobie 10 rokov za odplatu vo výške 80 %, resp. 82 % je v rozpore s dobrými mravmi, ak zohľadníme finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti, 3/ či má byť v prípade poskytnutia spotrebiteľského úveru za odplatu, ktorá je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi, posúdený spotrebiteľský úver ako bezodplatný, alebo žaloba má byť zamietnutá v časti, v ktorej podľa názoru súdu odplata za poskytnutý úver odporuje dobrým mravom, tak ako vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 11 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, 4/ či 10 ročná doba splácania poskytnutého úveru vo výške 180.000,- Sk (5.974,90 eur) predstavuje neprímerane dlhé obdobie splácania, 5/ či môže súd skúmať výšku dohodnutej odplaty spotrebiteľského úveru z úradnej povinnosti, t. j. ak sa ten, kto je zmluvou dotknutý, nedovolá jej neplatnosti v zmysle § 3 ods. 11 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a 6/ či súd nemal postupovať aj v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a ak dospel k záveru, že dohoda o odplate je neplatná, mal priznať obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytli banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy, resp. úroky v najvyššie prípustnej výške.

3.1. Na zdôvodnenie dovolania, po zopakovaní vybraných častí odôvodnení rozsudkov nižších súdov žalobca (v ďalšom aj „dovolateľ“) uviedol, že pri posúdení primeranosti výšky odplaty úveru poskytnutého na základe zmluvy o splátkovom úvere sú relevantné ustanovenia § 53 ods. 6 OZ, § 3 ods. 10 a 11 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 10d nar. č. 87/1995 Z. z. a § 1 ods. 1 nar. č. 238/2008 Z. z., ktoré citoval. Tvrdil, že v prejednávanej veci žiadne z týchto ustanovení porušené neboli. Výška úrokovej sadzby, výška priemernej RPMN a RPMN boli v zmluve o splátkovom úvere

dohodnuté v hodnote, ktorá je obvyklá a v súlade so zákonom. Aj výška odplaty za poskytnutý úver bola dohodnutá v súlade so zákonom, a teda aj v súlade s dobrými mravmi. Celková odplata rozpočítaná na 10 ročnú dobu splácania úveru predstavuje cca 8 % poskytnutej sumy za rok, čo je v súlade s dobrými mravmi. V prípade neplatnosti dohody o výške odplaty by bolo potrebné aplikovať § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka. V danom prípade ale nemôže ísť o rozpor s dobrými mravmi, lebo doba splácania úveru bola so žalovaným individuálne dojednaná a vychádzala jednak z jeho príjmových možností a jednak z jeho požiadavky na dobu splácania (10 rokov). Žalovaný nemal finančné prostriedky na to, aby si dohodol vyššie splátky, úver nebol zabezpečený žiadnym zabezpečovacím prostriedkom a výška úrokovej sadzby a RPMN je obvyklá a v súlade so zákonom. Ak by aj súd dospel k záveru o rozpore odplaty dohodnutej za spotrebiteľský úver s dobrými mravmi, mal podľa § 3 ods. 11 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch žalobu zamietnuť iba v časti, v ktorej je odplata podľa názoru súdu odporujúca dobrým mravom. Dovolateľ upriamil pozornosť aj na to, že žalovaný sa nedovolal neprímeranosti výšky odplaty tak, ako predpokladá § 3 ods. 11 zák. č. 258/2001 Z. z..

4. Žalovaný sa k riadne doručenému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú jeho opodstatnenosť. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je dovolací dôvod (nesprávnosť vytykána v dovolaní - porovnaj § 428 CSP) uplatnený oprávnene.

7. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

7.1. Procesná strana vyvodzujúca prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP, ktorá musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, môže byť len otázka právna (questio iuris), nie skutková. Môže ísť o otázku hmotnoprávnu aj o otázku procesnoprávnu.

8. Dovolací súd vo vzťahu k dovolacím otázkam nastoleným dovolateľom konštatuje, že dovolacie otázky, či poskytnutie spotrebiteľského úveru na obdobie 10 rokov za odplatu vo výške 80 %, resp. 82 % je v rozpore s dobrými mravmi, ak zohľadníme finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti (otázka č. 2/) a otázka, či 10 ročná doba splácania poskytnutého úveru vo výške 180.000,- Sk (5.974,90 eur) predstavuje neprímerane dlhé obdobie splácania (otázka č. 4/) nie sú otázkami právnymi, ale otázkami skutkovými, ktoré však dovolací súd pri uplatnení dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nie je oprávnený riešiť. Dovolateľ ich položením prejavuje svoju nespokojnosť so skutkovými závermi, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií v procese dokazovania, ale tzv. vadu zmätočnosti napr. v podobe nesprávnosti vykonania alebo hodnotenia dôkazov, na základe ktorých súdy nižších inštancií dospeli k relevantným skutkovým záverom ako dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP neuplatnil.

9. Ďalšou charakteristickou črtou právnej otázky, nesprávnosť právneho posúdenia ktorej je uplatnená ako dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP je, že musí ísť o právnu otázku riešenú odvolacím súdom, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešenie ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania posudzovaná, nemôže byť z hľadiska tohto ustanovenia považovaná za významnú. Dovolací súd z obsahu spisu, ale najmä z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie aj rozsudku odvolacieho súdu napadnutého dovolaním zistil, že dovolacie otázky, či má byť v prípade poskytnutia spotrebiteľského úveru za odplatu, ktorá je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi, posúdený spotrebiteľský úver ako bezodplatný, alebo žaloba má byť zamietnutá v časti, v ktorej podľa názoru súdu odplata za poskytnutý úver odporuje dobrým mravom, tak ako vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 11 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (dovolacia otázka č. 3/), či môže súd skúmať výšku dohodnutej odplaty spotrebiteľského úveru z úradnej povinnosti, t. j. ak sa ten, kto je zmluvou dotknutý, nedovolá jej neplatnosti v zmysle § 3 ods. 11 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (dovolacia otázka č. 5/) a či súd nemal postupovať aj v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a ak dospel k záveru, že dohoda o odplate je neplatná, mal priznať obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytli banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy, resp. úroky v najvyššie prípustnej výške (dovolacia otázka č. 6/) súdy nižších inštancií neriešili. Znamená to, že v tejto časti dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

10. Otázkou relevantnou v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Dovolateľ za takúto otázku označil otázku, či miera odplaty za poskytnutý spotrebiteľský úver môže byť posúdená ako odplata v rozpore s dobrými mravmi aj vtedy, keď výška zmluvne dohodnutých úrokov, poplatkov a ročnej percentuálnej miery nákladov, ako aj odplata samotná, je v súlade so zákonom (otázka č. 1/).

11. Podľa § 3 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

12. Právna úprava definíciu pojmu dobré mravy vzhľadom na rozmanitosť súkromnoprávných vzťahov neobsahuje. Vo všeobecnosti možno vyvodiť, že dobré mravy sú súhrnom etických, spoločenských a kultúrnych noriem, všeobecne zachovávaných a uznávaných, ktorých dodržiavanie je mnohokrát zabezpečené aj právnymi normami tak, aby každé správanie sa bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 55/2011 uviedol, že dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Dovolací súd dopĺňa, že výkonom práv v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka sa potom rozumie uplatňovanie subjektívnych práv spôsobom dovoleným objektívnym právom, ktoré zároveň smeruje k výsledku sledovanému objektívnym právom. Výkon práva, uskutočňovaný pod ochranou právneho poriadku pojmovovo vylučuje protiprávnosť, a tým aj uloženie sankcie. Preto sa možno dovolať ochrany subjektívneho práva na orgáne na to povolano, najmä na súde. Táto ochrana je ale poskytnutá pri splnení určitých požiadaviek. Jednou z nich je aj všeobecná požiadavka, v zmysle ktorej výkon práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi s odkazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 306/2010 zo dňa 08. decembra 2010, v ktorom ústavný súd konštatoval, že všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávných princípov“.

13. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak

zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. Dovolací súd uzatvára, že dovolateľom nastolenú dovolaciu otázku spĺňajúcu kritériá prípustnosti dovolania (otázka č. 1/ uvedená v bode 10. odôvodnenia tohto rozsudku) súdy nižších inštancií právne posúdili správne. Znamená to, že dovolanie žalobcu je v tejto časti prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, avšak nie je dôvodné. Dovolací súd preto dovolanie dovolateľa zamietol s poukazom na § 448 CSP.

15. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu v zmysle § 255 ods. 1 CSP vznikol voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. V dovolacom konaní ale žalovanému reálne nijaké trovy konania nevznikli, preto mu dovolací súd nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (§ 453 ods. 1 CSP).

16. Dovolací súd dáva do pozornosti súdov nižších inštancií, že od 07.03.2017 došlo k zmene obchodného mena právneho zástupcu žalobcu a od 03.08.2017 k zmene jeho sídla tak, ako od 20.03.2018 bolo zmenené sídlo žalobcu, čo sú skutočnosti bežne zistiteľné z verejne dostupného obchodného registra. Súdy nižších inštancií meritórne rozhodovali po týchto zmenách bez toho, aby ich reflektovali v záhlaviach svojich rozsudkov. Svoje pochybenia obidva súdy (okresný aj odvolací) odstránia opravou záhlaví svojich rozhodnutí. Dovolací súd len zdôrazňuje, že uvedené pochybenia neboli prekážkou dovolacieho prieskumu (žalobca aj jeho právny zástupca sú v spojení s obchodným registrom dostatočne v záhlaviach rozsudkov nižších súdov identifikovateľní svojim identifikačným číslom organizácie, žalobca aj správnym obchodným menom).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.